

Rovaniemen Teatteri
Lapin Alueteatteri

TEHTÄVÄPAKETTI

Rovaniemen Teatterin näytelmään

Tämä tehtäväpaketti on suunnattu yläkoulu ja lukio-ikäisille, jotka käyvät katsomassa näytelmän Papin perhe. Paketin on suunnitellut yleisötyöntekijä Anne Niskanen.

Tehtäväpaketti sisältää:

- ennakkotehtäviä ennen teatteriin tuloa,
- tarkkailutehtäviä esitykseen ja teatterivierailuun liittyen sekä
- tehtäviä teatterissäkäynnin ja katsomiskokemuksen jälkeen.

Osan ennakkotehtävistä voi hyvin tehdä myös esityksen katsomisen jälkeen.

Tehtäväpaketti auttaa:

- valmistautumaan esitykseen herättämällä mielenkiintoa ja alustamalla aihetta,
- syventämään teatterikokemusta esityksen jälkeen pohtimalla, analysoimalla ja eläytyen
- tuomaan teatteria eri ammatteineen ja työtapoineen tutuksi.

Paketin toiminnalliset tehtävät antavat mahdollisuuden omakohtaiseen kokemukselliseen oppimiseen. Tehtävät on suunniteltu siten, että ne etenevät helpommista haastavampiin. Opettajat voivat niitä myös halutessaan soveltaa. Kaikkia tehtäviä ei yksi luokka välttämättä ehdi tehdä, joten opettajat voivat valita myös tehtävien joukosta tarkoituksenmukaisimmat.

Olette tervetulleita tekemään tuttavuutta teatteriin ja Papin perheeseen.

ROVANIEMEN TEATTERI – LAPIN ALUETEATTERI

Lappia-talo • Jorma Eton tie 8 A • 96100 Rovaniemi

0400 282 484 • teatteri@rovaniementeatteri.fi • rovaniementeatteri.fi

facebook.com/rovaniementeatteri • instagram.com/rovaniementeatteri

TILAISUUDET

040 154 5205 maria.manty@rovaniementeatteri.fi

TYÖPAJAT

0400 893 329 anne.niskanen@rovaniementeatteri.fi

VIESTINTÄ

040 768 6672 kati.kuha@rovaniementeatteri.fi

ENNEN ESITYSTÄ

1. Tietoa esityksestä

Käy Rovaniemen Teatterin verkkosivuilla (www.rovaniementeatteri.fi) ja etsi tietoa näytelmästä Papin perhe. Vastaa seuraaviin kysymyksiin.

- Mistä näytelmä kertoo?
- Kuka on käsikirjoittanut näytelmän? Kuka on kirjoittanut alkuperäisnäytelmän?
- Kuka on ohjannut näytelmän?
- Ketkä muut ovat olleet valmistamassa ja mahdollistamassa näytelmää (ammattinimikkeet)? Huomaathan, että kaikkia tekijöitä ei mainita näytelmän esittelysivulla. Valitse yksi ammasteista. Pohdi ja selvitä, mitä hänen työhönsä kuuluu ennen esitystä/esityksen aikana/esityksen jälkeen.
- Mikä on näytelmän tyyllilaji? Onko esitys faktaa vai fiktiota? Mitä teatterin tyyllilajeja tiedätte?
- Millaisen ensivaikutelman saat esityksestä verkkosivun perusteella?
- Mitä odotat/toivot/pelkääte esityksen suhteen? Ennusta mielipiteesi esityksestä. Mihin arviosi perustuu?
- Keskustelkaa pienryhmissä odotuksistanne. Kertokaa mahdollisista aiemmista kokemuksistanne Rovaniemen Teatterissa tai jossakin muussa teatterissa. Mitä esityksistä on jäänyt mieleen? Hyvää? Huonoa?

2. Pienryhmätehtävä: näytelmän alkuperä ja aikakausi sekä kirjailija Minna Canth

Papin perhe -näytelmä on yksi näytelmäkirjallisuutemme klassikoista. Sen on alun perin kirjoittanut Minna Canth vuonna 1891. Muodostakaa noin 3-4 hengen ryhmiä, jakakaa oheiset aiheet ryhmille ja selvittäkää vastaukset verkkosivuilta tai kirjastosta. Kukin ryhmä jakaa luokalle tutkimustensa tulokset.

- Millainen Suomi oli 1800-luvun lopulla, kun näytelmä Papin perhe ilmestyi?
- Kuka oli Minna Canth?
- Millainen oli naisen asema Suomessa vuonna 1891? Miten Minna Canth on vaikuttanut naisen asemaan ja tasa-arvoon Suomessa?
- Selvittä, keille suomalaisille merkkihenkilöille on oma liputuspäivänsä. Montako naista heidän joukossaan on? Miksi naisia on vähemmän?

Hyviä verkkolähteitä ovat:

Kuunnelma, kesto noin 16min:

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/09/18/minna-canth-realisti-ja-naisasianainen>

Minna Canth kahdessa minuutissa:

<https://areena.yle.fi/1-3364792>

3. Kirje Minna Canthilta

Minna Canth oli paitsi kirjailija, myös yrittäjä, lehtinainen ja yhteiskunnallinen vaikuttaja. Lisäksi hän oli leskeksi jäätyään seitsemän lapsen yksinhuoltaja. Hän oli myös ahkera kirjeiden kirjoittaja. Tutustu Minna Canthin kirjeisiin näyttelijä Anja Pohjolan tulkitsemina sivulta <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/09/18/minna-canth-realisti-ja-naisasianainen>.

Mitä ja mistä Minna Canth mielestäsi kirjottaisi nykypäivänä? Eläydy Minna Canthin rooliin ja kirjoita kirje Minna Canthina vuonna 2018. Voit osoittaa kirjeen kenelle haluat. Jos on mahdollista, kokeile kirjoittaa kirje käsin.

4. Teatteriarvostelun kirjoittaminen

Kirjoita kuvitteellinen lehtiarvostelu Papin perhe -näytelmästä sen perusteella millainen kuvittelet esityksen olevan. Esimerkkejä teatteriarvosteluista löydät mm. sivulta <http://www.hs.fi/kulttuuri/teatteriarvostelu>.

5. Keskustelutehtävä: Salonkielämää

1800-luvun Suomessa korkeakoulutetut harrastivat salonkielämää. Ottakaa selvää, mitä salonkielämä tarkoittaa.

Listatkaa, millaisia yhteiskunnallisia epäkohtia mielestänne nykypäivänä on. Käykää 5-6 oppilaan ryhminä kantaaottava salonkikeskustelu, jossa keskustelette yhdestä valitsemastanne nyky-yhteiskunnan epäkohdasta hyvin perustellen. Valitkaa kullekin keskustelijalle rooli (keksikää kuvitteellinen nimi, ikä, siviilisääty ja koulutustausta tai ammatti sekä kanta käsiteltävään asiaan). Käykää keskustelut ryhmä kerrallaan niin, siten yksi ryhmä keskustelee ja muut kuuntelevat.

6. Paritehtävä: Kantaaottava antimainosjuliste

Tehtävän voi toteuttaa joko tietokoneella tai leikkaa ja liimaa -tekniikalla.

LEIKKAA JA LIIMAA TEKNIikkaan TARVITAAN: tusseja, paperia, liimaa ja saksia sekä lehtiä, joista voi leikata mainoksia

Leikkaa lehdistä kiinnostavia mainoksia ja uutisia. Valitkaa yksi tai useampi mainos ja miettikää miten voisitte muuttaa mainoksen sanomaa muokkaamalla logoa, kuvaa tai tekstiä. Mitä jos jotain lisää tai ottaa pois? Valmistakaa A3 -kokoinen anti- eli vastamainosjuliste.

Vastamainos on mainoksia parodioiva ilmaisumuoto, joka pureutuu yhteiskunnan ongelmakohtiin mainosten kielellä. Vastamainokset toimivat useimmiten huumorin, ironian ja parodian keinoin, ja ne ovat intertekstuaalisia eli niitä ei ole olemassa ilman alkuperäistä vastinettaan.

Vastamainoksissa on yleensä muunneltu yrityksen tai organisaation nimeä, logoa tai iskulausetta. Niissä on visuaalisen pääelementin lisäksi tekstiosuus, joka taustoittaa, tarkentaa, ottaa kantaa tai selittää sitä, miten kuvaa luetaan. Vastamainos tuo esiin todellisuuden tulkintoja, joista perinteinen mainoskuvasto usein vaikenee. Vastamainonta ei ole välttämättä mainosvastaisuutta, vaan sen pyrkimyksenä on kehittää katsojien medialukutaitoa ja kriittisyyttä mainoksia kohtaan.

Esimerkkejä vastamainoksista löytyy mm. sivulta:

<http://voima.fi/vastamainokset/>

Vinkkejä opettajalle vastamainostyöpajan pitämiseen:

https://eetti.fi/wp-content/uploads/2018/01/VASTAMAINOS_verkko.pdf

7. Alkuperäisnäytelmään tutustuminen lukudraamana

Lukekaa luokan kesken ääneen lukudraamana Minna Canthin alkuperäinen Papin perhe -näytelmä. Nähtyänne esityksen Rovaniemen Teatterissa voitte vertailla, mitä muutoksia näytelmän sovittanut Sakari Hokkanen oli näytelmään tehnyt.

8. Yksilötehtävä: Maailmassa tärkeitä! -manifesti

Papin perhe -näytelmä käsittelee maailmankatsomusten, sukupolvien ja mielipiteiden yhteentörmäyksiä. Mieti mikä sinulle on maailmassa erityisen tärkeää ja kirjoita oma, korkeintaan twiitin mittainen (140 merkkiä) manifesti eli julkinen julistus. Julistuksen tulee olla sisällöltään sellainen, että voisit julkisesti esittää sen ja seisoa sanojesi takana.

TEHTÄVIÄ TEATTERISSA KÄYNTIIN LIITTYEN

1. Teatterietiketti

Pohtikaa ennen esitystä ja tarkkailkaa esityksen aikana:

- Mistä saa tietoa lähiseudun teattereista ja teatteri-esityksistä?
- Miten esitykseen saa lipun?
- Pitääkö esitykseen valmistautua jotenkin?
- Tuleeko teatteriin pukeutua juhlavasti vai voiko sinne tulla arkivaatteissa?
- Saako esitystä valokuvata tai muuten taltioida?
- Saako katsomossa syödä tai juoda?
- Saako katsomossa katsella kännykkää?
- Saako kommentoida ääneen esityksen aikana?
- Saako esityksen aikana nauraa ja itkeä ääneen?
- Voiko esityksen aikana antaa väliaplodeja?
- Miksi esityksessä on väliaika?
- Onko esityksen lopussa pakko taputtaa, jos ei ole pitänyt siitä?

2. Näyttelijäntyö

Papin perhe -näytelmässä on seitsemän näyttelijää, joilla kullakin on esityksessä vain yksi rooli. Valitse yksi näyttelijöistä ja tarkkaile erityisesti hänen työskentelyään näytelmän ajan.

- Millä tavalla näyttelijä mielestäsi käyttää

fyysistä ilmaisua (kehoa ja liikettä)
ääni- ja puheilmaisua
rytmiä
hengitystä
kontaktia vastaanäyttelijöihin
kontaktia yleisöön

luodakseen roolihahmonsa?

- Onko hahmo mielestäsi realistinen vai karikatyyrinen tai jotakin siltä väliltä?
- Onnistuuko näyttelijä mielestäsi roolissaan? Perustele vastauksesi.

3. Muut teatterin ja esityksen osa-alueet

Ennen kuin menette teatteriin, jakakaa tai arpokaa jokaiselle oppilaalle osa-alue, jota hän tarkkailee esityksessä

Lavastus: Miten esitys oli lavastettu? Oliko lavastuksella mielestäsi jokin teema tai yhdistävä tekijä? Miten lavastusta vaihdettiin siirryttäessä paikasta toiseen? Oliko esityksen lavastus mielestäsi onnistunut? Miksi? Mikä lavastusratkaisu oli mielestäsi kaikkein kiinnostavin ja miksi?

Rekvisiitta: Mitä rekvisiittaa (esineitä, työkaluja ym.) esityksessä on? Ovatko esineet oikeita? Miksi ne ovat mukana ja miten niitä käytetään? Ovatko esineet tarpeellisia? Miksi? Mistä esineet on mahdollista saada? Kuka on hankkinut esityksen rekvisiitan? Millaista hänen työnsä mahtaa olla?

Puvustus: Mitä puvustuksella haluttiin kertoa hahmoista? Oliko puvustuksessa mielestäsi jokin yhdistävä tyylikeino tai teema? Mitä visuaalisia keinoja puvustus hyödynsi? Millaisista materiaaleista asut olivat tehtyjä? Oliko näytelmän puvustus mielestäsi onnistunut? Miksi? Mikä oli suosikkiasusi tai asu joka parhaiten jäi mieleesi?

Maskeeraus: Olivatko hahmot realistisia vai liioiteltuja? Millä kaikella maskeerauksen osaamisella hahmoja oli rakennettu? Oliko maskeeraus mielestäsi onnistunutta? Perustele.

Näyttämötekniikka: Mitä tekniikkaa esitys hyödynsi? Miten nämä keinot mielestäsi toimivat? Olisiko esitys voitu vetää läpi ilman tekniikkaa?

Valot: miksi teatteritilan tulee olla musta/pimennettävissä? Miten valaisua oli käytetty hyväksi esityksen kerronnassa? Missä kaikkialla oli lamppuja tai muita valonlähteitä? Millaista on valo tullessaan eri suunnilta ja miten se vaikuttaa tunnelmaan? Oliko esityksen valaisu mielestäsi onnistunut? Perustele.

Äänitehosteet ja musiikki: Millaisia ääniä ja millaista musiikkia esityksessä käytettiin? Miten niillä voitiin vaikuttaa esitykseen? Mikä oli esityksen mieleenpainuvimman ääni tai musiikki? Miksi? Millaisia ääniä tai musiikkia olisit itse näytelmään valinnut?

Teatteritalo: Millainen paikka Lappia-talo mielestäsi on? Soveltuuko se mielestäsi teatteritaloksi? Olitko käynyt talossa ennen? Tunsitko itsesi tervetulleeksi? Perustele vastauksesi.

4. Aulan julistenäyttely

Esityksen väliajalla tutustu parisi kanssa Taidetestaajien antimainos-julistenäyttelyyn, jonka löydät teatteritalon ala-aulasta. Keskustelkaa yhdessä, mitä ajatuksia julisteet herättävät. Miten julisteet liittyvät näytelmään Papin perhe?

ESITYKSEN JÄLKEEN

1. Mielopidejana

Merkitkää luokan vastakkaisiin päihin pisteet ”täysin samaa mieltä” ja ”täysin eri mieltä”. Pisteiden väliin jäävä alue on mielipidejana. Yksi teistä lukee väittämiä näytelmään liittyen. Asettukaa janalle jokaisen väittämän jälkeen kohtaan, joka vastaa mielipidettäsi. Voit asettua mihin tahansa kohtaan pisteiden väliin. Keskustelkaa jokaisen väittämän jälkeen mielipiteistänne. Alla on listattuna väittämiä, voitte myös itse keksiä lisää.

- Esitys oli mielestäni hyvä
- Esityksen teemat olivat ajankohtaisia (mitä teemoja esityksessä oli?)
- Esitys oli vaikeatajuinen
- Ihmisiä ei voi mustavalkoisesti jakaa hyviin ja pahoihin
- Vanhojen aatteiden on aina väistyttävä uusien tieltä
- Vanhemmilla ei ole oikeutta vaikuttaa lastensa ammatinvalintaan ja harrastuksiin
- 17-vuotias on vielä lapsi
- Vapaus on kaikista tärkeintä
- Rakkaus on kaikista tärkeintä

2. Näytelmän ydinajatus

Täydennä seuraava lause lyhyesti ja ytimekkäästi: Papin perhe -näytelmän opetuksena oli, että

.....

Lukekaa vastauksenne ääneen ja keskustelkaa.

3. Ryhmätehtävä: Näytelmän mieleenpainuvimmat kohtaukset

Jakaantukaa noin 4-5 oppilaan ryhmiin ja listatkaa, mitkä olivat mielestänne mieleenpainuvimpia kohtauksia näytelmässä. Valitkaa yksi kohtauksista ja valmistakaa siitä ryhmänne kanssa still-kuva, eli pysähtynyt kuva, jossa jokainen ryhmän jäsen esittää jotain roolia äänettömäksi patsaaksi pysähtyneenä. Roolina voi olla henkilö, esine tai vaikka tunnetila. Esittäkää still-kuvat ryhmä kerrallaan koko luokalle. Muu luokka voi arvata, mistä näytelmän kohdasta on kyse.

4. Kuuma tuoli

Käykää läpi näytelmän roolihenkilöt. Luokan eteen asetetaan tuoli, johon yksi oppilaista istuu esittäen yhtä näytelmän roolihenkilöistä. Muu luokka saa esittää roolihenkilölle kysymyksiä ja hahmon tulee vastata kaikkiin hänelle esitettyihin kysymyksiin. Vastaukset tulee keksiä tuolissa, oikeita tai vääriä vastauksia ei ole. Halutessanne useampi voi käydä esittämässä samaa hahmoa.

5. Tulkintatehtävä: Näytelmän loppu

Miten näytelmä Papin perhe mielestäsi loppui? Mitä Maijulle tapahtui? Oliko loppu mielestäsi uskottava? Oliko loppu mielestäsi onnellinen vai onneton?

Kirjoita oma tulkintasi näytelmän lopusta.

6. Teatteriarvostelu

Lue uudelleen ennen esitystä kirjoittamasi teatteriarvostelu ja arvioi, miten hyvin se osui kohdalleen. Jos et ole ennakkoon kirjoittanut teatteriarvostelua, voit tehdä sen nyt nähtyäsi esityksen.

7. Extratehtävä: Minna Canthin kakku

Ohje on peräisin Canthin perheen reseptikansiosta.

Raaka-aineet

2 dl siirappia

2 dl sokeria

2 munaa

4 dl kuohukermaa

6 dl vehnäjauhoa

1 rkl pomeranssin kuorta

1 tl jauhettua neilikkaa

1 tl inkivääriä

2 tl soodaa

4 rkl voisulaa

Vaahdota kerma. Vatkaa munat ja sokeri vaahdoksi. Yhdistä vaahdot varovasti toisiinsa. Sekoita kuivat aineet keskenään. Lisää ne ja siirappi vuorotellen taikinan joukkoon. Lisää viimeisenä sulatettu voi. Kaada taikina voideltuun, noin kahden litran vuokaan. Paista ensin puoli tuntia 175 asteessa ja vielä puoli tuntia 150 asteessa. Valmistusaika 30 - 60 min.

Kirjavinkkejä

Canth Minna, Papin perhe. Nelinäytöksinen näytelmä.

Maijala, Minna. Herkkä, hellä hehkuvainen Minna Canth.

Nieminen, Reetta. Minna Canth. Kirjailija ja kauppias.

Tuovinen, E. (toim.). Taisteleva Minna Canth. Minna Canthin lehtikirjoituksia ja puheita 1874-1896

Ranta, V. ja Lietzen, M. (toim.) Minna ja miehet. Minna Canthia sarjakuvina